

πείνουν ὡς ἐκ τῶν πλεονεκτημάτων ἅτινα παρυσιάζουσι νὰ γενικευθῶσι. Καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν πλεονέκτημα εἶναι τὸ συνεχὲς τῆς ἐργασίας, ἐν οὐδενὶ τῶν ἄλλων συστημάτων ὑπάρχον, ἔπειτα δὲ ἡ ταχύτης, δυναμένη νὰ καταστῇ μεγίστη, ἅμα ἡ μηχανὴ ἦναι στερεά. Ὡστε τὸ σύστημα τοῦτο ἐφηρμόσθη ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσιν, ὡς ἐπίσης ἐν τοῖς ἀρτοποιεῖσι τῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων καὶ τοῦ στρατοῦ.

Ἄλλ' ἡ δυσκολία πρὸς παροχὴν τῶν ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι πρὸς διατροφὴν ἀναγκαίων δὲν ἀναφαίνεται ὡς πρὸς τὰ τρόφιμα μόνον τὸ πόσιμον ὕδωρ ἐπίσης παρέχει δυσχερείας ὁμοίας ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀφθόνου διαθέσεως αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τῶν κατοίκων. Οἱ Παρίσιοι π.χ. μέχρι τοῦ βασιλέως Φιλίππου τοῦ Αὐγούστου ἤντλον ἀπ' εὐθείας τὸ ἀναγκαῖον ὕδωρ ἐκ τοῦ Σηκουάνα, ὡς εἰσέτι τὴν σήμερον πράττουσι πάντες οἱ ἀπολίτευτοι λαοί. Περί αὐτὸ τὸ τέλος τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος δὲν ὑπῆρχον εἰμὴ τρεῖς βρύσεις ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, λαμβάνουσαι τὸ ὕδωρ ἐκ δύο πηγῶν διήρκεσε δὲ ἡ κατάστασις αὕτη ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας, καίτοι ἀμφοτέραι αἰπηγαὶ δὲν παρείχον ὕδωρ πλεϊότερον 300 κυβικῶν μέτρων καθ' ἑκάστην. Καὶ ἂν ἐκ τούτου ἀφαιρέσωμεν ὅσον ἐδίδετο ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως, ὑπὲρ τῶν πλουσίων μοναστηρίων καὶ τῶν μεγιστάνων τῆς αὐλῆς, θέλομεν εὔρει, ὅτι ἀνελόγει μία λίτρα ὕδατος κατ' ἄνθρωπον. Ὡστε, ὡς ἔγραψεν ὁ Dulaure, ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐποχῇ ἦν «τόπος ἀκάθαρτος, ἔνθα ὡς »ἐκ τῆς ἐλλείψεως ὕδατος,, ἀέρος καὶ ἐκτάσεως, »ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐκινδύνευεν ἐξ αἰφνιδίου »θανάτου.» Ἡ κληθεῖσα ὅμως ἀρτ.λια τῆς Σαμαριτίδος ἐπὶ Ἐρρίκου τοῦ Δ' ἐβελτίωσε κατὰ τι τὸ πρᾶγμα, διότι ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας ἡ ἀναλογία τοῦ ὕδατος κατ' ἄνθρωπον ἀνήρχετο εἰς πέντε λίτρας· τὸ δ' ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ II' κατασκευασθὲν ὑδραγωγίον καὶ ἡ ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ' ἀρτ.λια τῆς Θεοτόκου ἀνεβίβασαν τὸ διδόμενον τότε ὕδωρ εἰς 48,000 κυβικὰ μέτρα καθ' ἑκάστην, ἧτοι 600 φορές πλεϊότερον ἢ ἐπὶ Φιλίππου Αὐγούστου. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν ὁ πλοῦθος τῶν Παρισίων εἶχεν αὐξήσει ἕκτοτε γιγαντιαίως, τὸ δὲ τὰ ὕδατα διετίθεντο πάλιν ὑπὲρ τῶν προνομιούχων, ἡ ἀναλογία καθ' ἡμέραν καὶ κατ' ἄνθρωπον μόλις ἀνῆλθεν εἰς ἑπτὰ λίτρας, καὶ ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως εἰς ἐννέα. Ἐκτοτε εἰς δώδεκα καὶ κατόπιν εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας λίτρας. Τὰ δ' ἔργα, ἅτινα νεωστὶ οἱ Γάλλοι ἐπεχείρησαν πρὸς βελτίωσιν τοῦ κλάδου τούτου τῶν δημοσίων ἀναγκῶν παρέχουσι ἐργασίαν πλεῖστην διότι πρέπει ν' ἀναζητηθῶσι πηγαί, νὰ διοχστευθῶσιν ὕδατα διὰ πεδιᾶδων καὶ νὰ διανεμηθῶσι κατὰ κατοικίαν. Ὑπολογίζεται λοιπὸν, ὅτι μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἔργων τούτων ἕκαστος τῶν κατοίκων θέλει λαμ-

βάνει τεσσαράκοντα λίτρας ὕδατος καθ' ἑκάστην, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ διατιθέμενον ποσὸν εἰς καταστήματα διάφορα καὶ περιπάτους ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ἐν τοῖς πέριξ.

Κατὰ τινὰ τέλος ἐπίσημον ἔκθεσιν, δημοσιευθεῖσαν ἐν Βιέννῃ ἐν 1864 ἔτει, αἱ πόλεις κατὰ τὸ ἀναλογεῖν εἰς ἕκαστον κάτοικον ποσὸν ὕδατος, συμπεριλαμβανομένης τῆς τε δημοσίας καὶ τῆς ἰδιωτικῆς ὑπηρεσίας, κατατάσσονται κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν:

Ῥώμη—Νέα Ὑόρκη—Μασσαλία—Λονδίνον—Παρίσιοι—Γενεύη—Φιλαδέλφεια.

Καὶ εἶναι μὲν ἄξιον σημειώσεως, ὅτι τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ Ῥώμη, ἐξηγεῖται ὅμως τὸ πρᾶγμα ὡς ἐκ τῶν γιγαντιαίων ὑδραυλικῶν ἔργων τῆς ἀρχαίας Ῥώμης, ἐν ἧ ἔζων δύο περίπου ἑκατομύρια ψυχῶν. Τούτου ἕνεκα ἕκαστος τῶν νῦν Ῥωμαίων ἀπολαύει ἐνδεκάκις πλείονος ὕδατος τοῦ κατοίκου τοῦ Παρισίων.

FÉLIX FOUCAU.

ΔΙΑ ΤΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Ἡ γερμανὶς ὡς κόρη τυγχάνει ἐπιμεμελημένης ἀνατροφῆς. Ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ ὡς παιδίον ἀναπτύσσεται ὑπὸ ἄγρυπνον ἐπιτήρησιν ἀρκούντως ἀνεπτυγμένης μητρὸς. Τὰ πρῶτὰ τῆς μαθήματα, ἅτινα διὰ τὴν ἄγνοιαν γραμμάτων μαθάνει ν' ἀπαγγέλλῃ ἐκ στήθους παρὰ τῆς μητρὸς τῆς παίζουσα, ἐμπεριέχουσιν ἐν κομφοῖς, εὐλήπτοις καὶ ἀφελείᾳ στίχοις τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, πρὸς τοὺς γονεῖς, πρὸς τοὺς συγγενεῖς, πρὸς τοὺς φίλους, πρὸς τοὺς πτωχοὺς, πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καθήκοντα. Μαθάνει νὰ ἦναι εὐπειθῆς, κοσμικὰ καὶ καθαρὰ, χωρὶς ν' ἀποκλείεται καὶ τῶν διὰ τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν ἀναγκαίων παιδικῶν ἀσκήσεων. Ἀναπτυχθεῖσα ὀλίγον ὀφείλει ὑποχρεωτικῶς νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Σχολεῖον. Πᾶσα ἀπουσία ἐκ τοῦ Σχολείου ἀδικαιολόγητος ζημιῶν τοὺς γονεῖς δύο τάληρα. Ἐν τῷ σχολείῳ, τὸ ὅποιον ὑποχρεοῦται νὰ ἐπισκέπτηται μέχρι τοῦ 14^{ου} ἔτους τῆς ἡλικίας τῆς, μαθάνει νὰ γράφῃ, ν' ἀναγινώσκῃ, ν' ἀριθμῇ, νὰ ψάλλῃ· μαθάνει τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος τῆς, τὰ σπουδαιότερα τῆς γενικῆς ἰστορίας καὶ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν· μαθάνει γεωγραφίαν, χριστιανικὴν ἠθικὴν καὶ πλουτίζει τὰ ἀνεπαίσθητος μὲ πολλὰς καὶ ποικίλας ἄλλας γνώσεις χρησίμους εἰς τὸν βίον. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐν τῷ Σχολείῳ σπουδῶν αἱ μὲν μένουσιν οἰκαδε διὰ τὴν ἑλλειψιν μέσων πρὸς περαιτέρω σπουδὰς, αἱ δὲ εὐποροὶ ἐπισκέπτονται ἀνώτερα Σχολεῖα, ἔνθα διδάσκονται διαφόρους ξένας γλώσσας, μουσικὴν, καὶ ἐν γένει εὐρύνουσι τὰς γνώσεις τῶν. Ἀμφοτέρων τῶν τάξεων αἱ Γερμανίδες, αἵ τε εὐποροὶ καὶ αἱ μὴ τοιαῦται, τυγχάνουσιν ἐπίσης ἐπιμεμελημένης ἀγωγῆς, κα-

ὅσον ἀφορᾷ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν. Εἶναι λίαν δύσκολον, διὰ τὸ μὴ εἶπω ἀδύνατον, τὰ εὐρητικὰ ἐν Γερμανίᾳ κόρην ἀγνοοῦσαν τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν ἐν τῇ στενῇ τῆς λέξεως σημασίᾳ. Ὁ χορὸς, ἡ μουσικὴ καὶ ἡ γνῶσις ξένων γλωσσῶν οὐδόλως κωλύουσι τὴν κόρην γερμανικῆς οἰκογενείας τὴν εἰσερχομένην εἰς τὸ μαγειρεῖον, διὰ τὸ παρασκευάσει τὸ γεῦμα ἢ διὰ τὸ πλῆρη τινὰ τῶν φορεμάτων της. Βίβ οἰανδήποτε τάξιν καὶ ἂν ἀνήκει κόρη τις, οἷας δὴποτε ἀνατροφῆς καὶ ἂν ἔτυχε, θεωρεῖται ὡς ἀτελῶς ἀνατραφεῖσα, ἂν μὴ ἐσπούδασε τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν ἐντελῶς. Ὅτε πρὸ τεσσάρων περίπου ἐτῶν ἐπανηγύριζε τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Μονάχου τὴν 300ετηρίδα τῆς συστάσεώς του, εὐρέθη ἐν Μονάχῳ. Εἰς τὴν οἰκογένειαν, πρὸ ἧς κατώκου, ἦλθον συγγενεῖς τῶν τινὲς ἐκ Φραγκφούρτης χάριν τῆς ἑορτῆς καὶ διὰ τὸ ἴδωσι τὴν κόρην τῶν, ἧτις ἐσπούδαζεν ἐν Μονάχῳ ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν εὐγενῶν. Ἡ κόρη αὕτη ἦτο λίαν ἐπιμελῶς ἀνατεθραμμένη, εἶχε πολλὰς γνώσεις, εἰξέυρε πολὺ καλὴν μουσικὴν, ὡς ἐννοοῦσιν οἱ Γερμανοὶ τοῦτο, καὶ ἐλάλει εὐχερῶς καὶ ὀρθῶς ἐκτὸς τῆς μητρικῆς τῆς γλώσσης τὴν γαλλικὴν, ἀγγλικὴν καὶ ἰταλικὴν. Ἐπτοῦθη ἐκ τῶν γνώσεων τῆς κόρης καὶ ἐξέφρασα εἰς τὸν οἰκοδεσπότην τὸν θαυμασμὸν μου· ἀλλ' ὁ κύριος οὗτος μοὶ ἀπήντησε ψυχρῶς· «Δὲν ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡς τὸ φαντάζεσθε» ἢ κόρη αὕτη ἔχει μεγάλας ἐλλείψεις.» Ἐπέθεσα ὅτι αὕτη εἶχε κεκρυμμένα ἐλαττώματα καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμισα πρέπον τὸ σιωπῆσαι· ὁ οἰκοδεσπότης μοὶ προσέθηκε· «Βεβαίως ἀπορεῖς διὰ τὰς λέξεις μου, ἀλλ' εἶναι ἀληθεῖς, διότι ἡ κόρη αὕτη δὲν εἰξέυρει εἰσέτι τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν, τὴν ὁποίαν θὰ διδαχθῆ τώρα ἐν τῇ οἰκίᾳ της.» Αἱ λέξεις αὗται τοῦ εἰλικρινοῦς Γερμανοῦ, λεχθεῖσαι μετὰ τόνου ἐμφαίνοντος πεποίθησιν, μοὶ ἐπροξένησαν τοιαύτην ἐντύπωσιν, ὥστε οὐδέποτε θὰ ἐξαλειφθῶσι τῆς μνήμης μου. Ἐν τινὶ πόλει τῆς Γερμανίας, ἐν ἧς διέμεινα ἐπὶ τινὰ χρόνον, ἔβλεπα συχνὰ εἰς χαμηλόν τι παρὰ θύρον κόρην τινα, τῆς ὁποίας ἡ ἀφέλεια, ἡ σεμνότης καὶ ἡ μουσικὴ εἰκόνου εὐκόλως τὴν περιέργειαν τοῦ διαβάτου, ὅστις ἠδύνατο διὰ τοῦ παραθύρου τὴν διακρίνει καὶ μικρὰν τινα ἀλλὰ κομψὴν βιβλιοθήκην εἰς τὸ βάλος τοῦ δωματίου. Ἡμέραν τινὰ ἐξεληθὼν εἰς περίπατον μετὰ τινος Γερμανοῦ φίλου μου ἐπορεύθημεν εἰς τι πλησίον κείμενον χωρίον, ὁπότεν ἐπανερχόμεθα διὰ τινος ἀτραποῦ εἰς τὴν πόλιν. Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς συλλογῆς τῶν γεωμῆλων καὶ οἱ ἀγροὶ ἦσαν πλήρεις ἀνθρώπων. Διερχόμενοι πλησίον ἀγροῦ τινος, διεκρίναμεν τίς τὴν κόρην ἐκείνην ἐν παλαιᾷ στολῇ συλλέγουσαν γεωμῆλα. Ἀμέσως ἐξέφρασα τὴν ἐκπληξίν μου εἰς τὸν φίλον μου, ὅστις ὅμως μοὶ εἶπεν ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀσύνηθες καὶ ὅτι καὶ ἡ ἀδελφὴ του δύναται πολὺ

καλὰ τὰ συνάξει ἐν τῷ ἀγρῷ της τὰ γεωμῆλα. Καὶ εἰς τοὺς ἐρωτάς τῶν αὐτῶν οἱ Γερμανοὶ εἶναι φρόνιμοι. Θὰ ἐκλέξει τὸν φίλον τῆς ψυχῆς της, μηδὲν ἀποβλέπουσα εἰς ἄλλο τι ἢ εἰς τὰ ἠθικά προσόντα, καὶ εἰς τοῦτον θὰ παραδώσῃ τὴν καρδίαν της ἀνεπιστρεπταί. Ἡ ἀποκατάστασις τῆς Γερμανίδος εἶναι εὐκόλος, διότι ἀμφότερα τὰ μέρη δὲν ρυθμίζουσι τοὺς παλμούς τῆς καρδίας τῶν μετὰ τὰ στρέμματα τῆς γῆς ἢ μετὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν οἰκοδομῶν ἢ μετὰ τὰς χιλιάδας τῶν δραχμῶν, ἀλλὰ μόνον προσέχουσι εἰς τὴν ἀρμονίαν τῶν αἰσθημάτων. Ἡ Γερμανὶς δὲν δυσκολεῖται ποσῶς τὴν συνδέσῃ διὰ λόγου τὴν τύχην της μετὰ τοῦ φίλου τῆς καρδίας της καὶ τὸν περιμεῖνῃ καὶ ἐπὶ δεκαετίαν δολόκληρον, μετὰ τοῦ οὗτος κατορθώσῃ τὴν ἀποκτήσῃ μίαν θέσιν, παρέχουσαν αὐτῇ τὰ πρὸς συντήρησιν μιᾶς οἰκογενείας ἀπαιτούμενα, ἂν τυχὸν οὗτος δὲν εὐπορῇ καὶ αὕτη δὲν δύναται τὸν βοηθήσῃ.

Διὰ τοῦ γάμου μεταβαίνει ἡ Γερμανὶς εἰς μίαν ἄλλην σφαῖραν, καὶ ἐνταῦθα μὲς παρουσιάζεται ἐν ὅλῃ τῇ λαμπρότητί της. Ἐνταῦθα διακρίνομεν ἀμέσως τὰς εὐεργετικὰς συνεπειὰς τῆς ἐπιμεμελημένης ἀνατροφῆς της, διότι συντελεῖ εἰς τὴν εὐτυχίαν ἐνὸς συζύγου, ἐνὸς οἰκοδεσπότου, ἐνὸς πατρὸς, ὡς ἐν Ἑλλάδι δὲν δύναται τις τὴν φαντασθῆ.

Ἡ Γερμανὶς ὡς σύζυγος εἶναι παραδειγματικόν τι. Ὁ σύζυγος δι' αὐτὴν εἶναι πατὴρ καὶ αὕτη πάλιν εἶναι μήτηρ δι' ἐκεῖνον, ὡς καὶ καλοῦσιν ἀλλήλους. Γνωρίζει τὴν ἐμπνέει τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην εἰς ἐκεῖνον διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῆς παραδείγματος. Μακρὰν τοῦ τὸ προσθέτῃ εἰς αὐτὸν νέας λύπας διὰ παραλόγων ἀξιώσεων καὶ ἰδιοτροπιῶν, προσπαθεῖ τὴν μετριάσει τὰς ἰδικὰς του. Εἶναι πιστὸς φίλος τοῦ μετέχων καθολοκληρίαν τῶν δυστυχιῶν καὶ εὐτυχιῶν του, καὶ ἐπομένως μετριάσει τὰς πρώτας καὶ διπλασιάσει τὰς τελευταίας διὰ τῆς συμμετοχῆς του ταύτης. Εἶναι εἰς καλὸς σύμβουλος ἐν ἐποχαῖς κρίσεσι. Εἶναι πιστὴ εἰς τὸν σύζυγόν της καὶ ζῆ δι' αὐτὸν μόνον.

Ἀλλὰ πάντα ταῦτα δὲν εἶναι αἱ μόναι ἀρεταί, τὰς ὁποίας κατὰ κανόνα Γερμανὸς τις εὐρίσκει ἐν τῇ συζύγῳ του. Οὗτος αἰσθάνεται ἑαυτὸν εὐτυχέστερον, ὅταν θεωρήσῃ καὶ ἀπὸ ἄλλου σημείου τὴν σύζυγόν του, ὅταν δηλαδὴ τὴν θεωρήσῃ ὡς οἰκοδέσποιαν. Βίβ οὐδὲν ἄλλο ἔθνος γνωρίζουσι αἱ γυναῖκες τόσον καλῶς τὴν οἰκονομίαν ὡς ἐν Γερμανίᾳ. Κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀκρίβειαν ὑπερβαίνει ἡ Γερμανὶς οἰκοδέσποινα τὸν ἀρχαῖον Ῥωμαῖον, διότι τὸ βιβλίον της εἶναι τακτικώτερον ἐκεῖνου. Γνωρίζει τὴν ἐξοδαίει τὴν ἡμέραν, τὴν ἐβδομάδα, τὸν μῆνα, τὸ ἔτος. Γνωρίζει τὴν μὴ ὑπερβαίνει τὸ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἰδίας ταχθὲν μέτρον, κατέχει πλήρη συνειδησιν τοῦ ἀξιώματος· «πλοῦσιος ἀνθρώπος ἐν τῷ κό-

σμιω εἶναι ἐκεῖνος, οὗ τινος τὰ ἔξοδα εἶναι μικρότερα τῶν ἐσόδων.» Οὐδεὶς Γερμανὸς στερεῖται ἐκλεκτῆς καθ' ἐκάστην τροφῆς, οὐδεὶς στερεῖται καλῆς καὶ ὑγιεινῆς ἐνδυμασίας, οὐδεὶς στερεῖται ψυχαγωγικῶν διασκεδάσεων, καὶ ὅμως ἐν Γερμανίᾳ σπανίως θ' ἀπαντήσῃ τις ἐν ταῖς οἰκογενείαις τὸ συχνὰ παρ' ἡμῖν ἀπαντώμενον οἰκονομικὸν ναυάγιον, μολοντί παρ' ἡμῖν συχνὰ ἀπαντᾷ τις ἀνθρώπους τρεφομένους μεζήτην ἄροτον, συχνὰ ἀπαντᾷ τις βρακενδύτας καὶ βυπαρούς, συχνὰ ἀπαντᾷ τις ἀνθρωπόμορφα κτήνη, μηδεμίαν συνείδησιν τῆς υπέρβους τῶν ἔχοντα καὶ ἐπομένως μηδεμίαν ἰδέαν ἠθικῆς ψυχαγωγίας. Ποῦ δὲ ἔγκειται τὸ κακόν; Ἐν τῇ σπατάλῃ καὶ κακῇ μορφῶσει τῆς οἰκοδομοποιίας. Ἡ Γερμανὶς γνωρίζει νὰ ἐκλέγῃ μόνη τ' ἀναγκαιούνητα εἰς αὐτὴν πράγματα, νὰ τὰ ζυγίζῃ, νὰ τὰ μετρᾷ καὶ νὰ κάμῃ μειωτημένην χρῆσιν τούτων· γνωρίζει νὰ χρησιμοποιῇ τὰ πάντα, καὶ αὐτὰ τὰ παλαιὰ ὑποδήματά της ἀκόμη· γνωρίζει νὰ ἐργάζεται. Οἰανδήποτε οἰκογένειαν καὶ ἂν ἐπισκεφθῆς πρὸ τῆς 12^{ης} ὥρας τῆς μεσημβρίας, θ' ἀκούσῃς παρὰ τῆς ὑπηρετρίας ὅτι ἡ οἰκοδόμοποινα δὲν εἶναι εἰς κατὰστασιν νὰ σὲ δεχθῇ. Καὶ ἠξεύρεις διατί; διότι ἡ οἰκοδόμοποινα μέχρι τῆς 11^{ης} π. μ. φέρουσα λευκὸν κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ μακρὰν ποδιᾶν ἔμπροσθέν της, εὐρίσκεται ἐν τῷ μαγειρείῳ της ἐπιτηρούσα καὶ βοηθοῦσα τῇ ὑπηρετρίᾳ της, ἡ καθαρίζει τὴν οἰκίαν της, ἡ καταγίνεται εἰς ἄλλας οἰκιακάς ἐργασίας· ἀπὸ δὲ τῆς 11^{ης} μέχρι τῆς 12^{ης} μεταβάλλεται ἀπὸ ἐργαζομένης οἰκοδομοποινης εἰς κυρίαν οἰκοδόμοποιναν, γνωρίζουσα πολὺ καλλίτερα τῶν ἰδικῶν μὲς νὰ κινή τοὺς δακτύλους ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου καὶ νὰ ὑποδέχεται καὶ νὰ περιποιῆται τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὴν ξένους. Καὶ τοῦτο πράττουσιν οὐ μόνον αἱ μὴ εὐποροῦσαι οἰκοδόμοποιναί, ἀλλὰ πᾶσαι ἀνεξαιρέτως. Ἐγνώρισα οἰκογενεῖας πλουσιῶν ἐμπόρων, ἐγνώρισα τοιαύτας ἀνωτέρων ὑπαλλήλων καὶ καθηγητῶν πανεπιστημίων, καὶ ὅμως τὰ αὐτὰ παρετήρησα παρὰ πᾶσαις. Ἐὰν ἐπισκεφθῇ ξένος τις μουσικὴν συναυλίαν, δύναται πολὺ εὐκόλως νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὸ ἐπισκεπτόμενον αὐτὴν πλῆθος ἀνήκει εἰς τὴν πτωχοτέραν τάξιν, διότι αἱ πλείους γυναῖκες πλέκουν κάλτσας, ἐνῶ παίξει ἡ μουσικὴ, καὶ αὐταὶ συνομιλοῦσι μετὰ τῶν συντρόφων τῶν· καὶ ὅμως τῶν γυναικῶν ἐκείνων ἄλλαι μὲν εἶναι σύζυγοι ἐμπόρων, ἄλλαι τραπεζιτῶν, ἄλλαι ἀξιωματικῶν κτλ. Ἡ Γερμανὶς δὲν δυσκολεύεται καὶ νὰ πωλῇ ἀκόμη τὰς ἐργασίας της, διὰ νὰ κερδίῃ χρήματα, ἅτινα χρησιμοποιεῖ πρὸς ἄλλους σκοπούς. Ἡ Γερμανὶς οἰκοδόμοποινα εἶναι τακτικὴ καὶ καθαρὰ εἰς πολὺ μέγαν βαθμόν.

Συνεπεσέποτε νὰ κατοικῶ παρὰ τινι μὴ πλουσίᾳ οἰκογενείᾳ, ἥτις ἀποτελεῖτο ἐξ ἐνὸς πατρὸς,

μιάς μητρὸς καὶ δύο θυγατέρων. Ἡ ὅλη κατοικία συνίστατο ἐκ μιᾶς αἰθούσης, ἐνὸς δωματίου καὶ ἐνὸς μαγειρείου. Τὸ δωμάτιον παρεχωρήθη εἰς ἐμὲ, ἐπομένως ὄφειλον νὰ περιορισθῶσιν οἱ λοιποὶ τέσσαρες ἐν τῇ αἰθούσῃ. Ἐν τῇ αἰθούσῃ λοιπὸν ταῦτη ἐκοιμῶντο, ἐπλύνοντο, ἔτρωγον καὶ ἐδέχοντο ἐπισκέψεις οἱ ἄνθρωποι ἐκείνοι· καὶ ὅμως οὐδέποτε εὗρον τὴν αἴθουσαν ἐκείνην ἐν ἀταξίᾳ, μολοντί χάριν τῆς γλώσσης συχνὰ ἐπεσκεπτόμην τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἐνόμιζέ τις ὅτι εἰσέρχεται εἰς αἴθουσαν προωρισμένην μόνον πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων. Ἡ Γερμανὶς οἰκοδόμοποινα εἶναι κατὰ τὴν ἐνδυμασίαν της ἀφελῆς, καθαρὰ καὶ οἰκονομικὴ. Εἰς οἰανδήποτε τάξιν καὶ ἂν ἀνήκει ἡ Γερμανὶς, κατὰ κανόνα θὰ φέρῃ ἐνδύματα σεμνὰ, καθαρὰ, ἀφελῆ καὶ εὐθηνά. Μόνον ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐν τῷ χορῷ καὶ ἐν ὀλίγαις ἄλλαις περιστάσεσι θὰ ἴδῃ τις τὴν Γερμανίδα φέρουσαν πολυτελεῖ ἐνδύματα καὶ κοσμήματα. Ἐὰν ἤρχετο μία ἐξ ἐκείνων εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔβλεπε τὴν παρακλυμένην πολυτελείαν τῶν Ἑλληνίδων, ἤθελεν ὑπολάβει ἀπάσας τὰς ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἀμαζόνιας μὲς ὡς ἀνηκούσας εἰς τὴν τάξιν τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἵτινες διὰ τῆς πολυτελείας προσπαθοῦσι νὰ θέλξωσι τὸν διαβάτην, διὰ ν' ἀποσπάσωσιν ἀπὸ τοῦ θυλακίου του ὀλίγα κερμάτια, διότι μόνον αἱ τῆς τάξεως ταύτης γυναῖκες περιτρέχουσιν ἐν Γερμανίᾳ καθ' ἐκάστην τὰς ὁδοὺς, φέρουσαι πολυτελεῖ ἐνδύματα καὶ κοσμήματα.

Ἡ εὐτυχία τοῦ Γερμανοῦ τέλος καθίσταται ἐπιφθονος, ὅταν θεωρήσῃ τις τὴν σύζυγον αὐτοῦ ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς μητρὸς. Τὸ παράδειγμα τῆς Ῥωμαίας Λουκρητίας ἀπαντᾷται ἐν ἐκάστη γερμανικῇ οἰκογενείᾳ. Ἡ μήτηρ ἔχουσα παρ' αὐτῆ τὸν μικρὸν της υἱὸν ἢ τὴν μικρὰν θυγατέρα της, διδάσκει αὐτὴν ν' ἀπαγγέλλῃ ἐκ στήθους εὐλήπτους τινὰς καὶ ὠραίους στίχους, ἐξ ὧν μανθάνει νὰ εὐλογῇ τὸν Θεὸν, νὰ σέβηται καὶ ἀγαπᾷ τοὺς γονεῖς, νὰ αἰσθάνεται συμπάθειαν διὰ τοὺς πτωχοὺς, νὰ ἀγαπᾷ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, νὰ αἰσθάνεται συμπάθειαν καὶ δι' αὐτὰ τὰ ζῶα. Ἡ μήτηρ ἔχουσα παρ' ἑαυτῆ τὰ μικρὰ παιδιά της γνωρίζει νὰ διηγῆται εἰς αὐτὰ μετὰ πολλῆς τέχνης καὶ ἀπλότητος διαφόρους μικρὰς, εὐλήπτους καὶ ὠραίαις ἱστορίας τοῦ καθημερινοῦ βίου, δι' ὧν καλλιεργοῦνται ἀνεπαισθήτως καὶ μετὰ πλήρους ἀποτελέσματος τὰ ἐν ταῖς ἀπαλαῖς ψυχαῖς τῶν φιλότων της ἐνυπάρχοντα σπέρματα τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ἀληθοῦς. Πᾶσης ἄλλης διασκεδάσεως προτιμᾷ ἡ Γερμανὶς μήτηρ νὰ μένῃ ἐν τῷ οἴκῳ, καταγινομένη εἰς τὴν ἀνατροφήν τῶν φιλότων της. Τὸ παρά τισιν οἰκογενεῖαις ἐπικρατοῦν σύστημα τοῦ νὰ παραδίδωσιν αἱ μητέρες τὰ τέκνα τῶν, μάλιστα ἀρχίσωσι νὰ φελλίζωσι λέξεις, εἰς γκουβερνάντας, ἐν Γερμανίᾳ δὲν εὐρίσκει ἐφαρμογὴν. Ἐκεῖ ἡ

μήτηρ εἶναι καὶ ἡ γκυοβερνάντα τῶν τέκνων τῆς. Ἄν δέ που συναντήσῃ τις τοιαύτας, αὐταὶ ἐπιμελοῦνται τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον, ἄμεσον καὶ αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν τῶν μητέρων, ἢ μᾶλλον, διὰ νὰ εἶπω καλλίτερον, αὐταὶ εἶναι βοηθοὶ τῶν μητέρων.

Εὐτυχῆς ἡ Γερμανία, διότι τρέφει τοιαύτας μητέρας, τῶν ὁποίων ὅλοι οἱ πόθοι καὶ ὅλαι αἱ φροντίδες τείνουσιν εἰς τὸ νὰ παιδαγωγήσωσι καταλλήλως τὸν μέλλοντα πολίτην Γερμανὸν ἐν τῷ πρώτῳ, καὶ διὰ τοῦτο σπουδαιοτέρῳ, σταδίῳ τῆς ἀνατροφῆς του. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τρία εἶναι τὰ ἐργαστήρια, ἐν οἷς παιδαγωγεῖται τις, ἡ οἰκία, τὸ σχολεῖον καὶ ἡ κοινωνία. Ταῦτα ὅμως εἶναι τόσον στενῶς συνδεδεμένα, ὥστε τὸ ἓν προϋποτίθει τὸ ἄλλο. Δύναται τις νὰ ἔχῃ οἰαδῆποτε σχολεῖα, οἰουδῆποτε διδασκάλους καὶ οἰανδῆποτε μέθοδον, ἐὰν δὲν ἔχῃ καλὰς μητέρας, εἶναι ἀδύνατον νὰ παραγάγῃ ἐντελῶς καλοὺς πολίτας. Ἐν τῇ τρυφερᾷ ἡλικίᾳ τ' ἀναπτυσσόμενα προτερήματα καὶ ἐλαττώματα χαράσσονται τόσον βαθῶς, ὥστε εἶναι ἀδύνατον οἰαδῆποτε ἐπερχομένη ἀνατροφή νὰ τὰ ἐξαλείψῃ καθολοκληρίαν. Λάβε τὸν μᾶλλον σοφὸν ἄνθρωπον τοῦ κόσμου, ἐὰν οὗτος εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ μὴ ἔχῃ καλῶς ἀνατεθραμμένην μητέρα, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ γήρατί του θὰ γέμῃ προλήψεων καὶ ἐλαττωμάτων, μεθ' ὅλους τοὺς κατ' αὐτῶν συστατικὸς πολέμους τῶν σοφῶν καὶ μακρῶν σπουδῶν του. Γανάπκλιν λάβε ἄνθρωπον ὑπάρξαντα υἱὸν καλῶς ἀνατεθραμμένης μητρὸς καὶ μετὰ ταῦτα ἐκ τῶν περιστάσεων περιελθόντα εἰς λίαν οἰκτρὰν θέσιν, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ διακρίνῃς καθ' ἑκάστην στιγμὴν λαμπρῶν εὐγενεῶς καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένης ψυχῆς.

Μετατιθεμένου τοῦ πεδίου τῆς ἀνατροφῆς ἀπὸ τῆς οἰκίας εἰς τὸ σχολεῖον, ἡ Γερμανὶς μήτηρ δὲν θεωρεῖ πληρωθεῖσαν τὴν ἀποστολὴν τῆς καὶ ἐπομένως παύσασαν τὴν ὑποχρῶσίν τῆς νὰ φροντίξῃ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων τῆς. Ἡ δὲ ἄρχεται νὰ διδάσκη ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου τὰ τέκνα τῆς μουσικὴν, διὰ νὰ καταστήσῃ μαλακὴν καὶ εὐγενῆ τὴν ψυχὴν των. Ὡς ἡ σωμασκία συντελεῖ εἰς τὴν εὐξίαν τοῦ σώματος, οὕτω καὶ ἡ μουσικὴ συντελεῖ εἰς τὴν εὐξίαν τῆς ψυχῆς. Ὅ τὰ πάντα δι' ἀλανθαστοῦ ὀφθαλμοῦ ἐτάζων ἀθάνατος Σταγειρίτης, γράφων τὰ Πολιτικά του, ἀφίρωσεν ἐν ὀλόκληρον βιβλίον εἰς τὴν μουσικὴν, διότι ἐνόμισεν ταύτην ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ διὰ τὴν ἀνατροφήν του πολίτου καὶ ἐπομένως τοῦ ἀνθρώπου ἐν γένει, διότι κατ' αὐτὸν «ἀνὴρ ἀγαθός» καὶ «πολίτης σπουδαῖος» εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτό. Τῇ ἀληθείᾳ! δὲν εἶχεν ἄδικον. Ἡ ἐνέργεια τῆς Γερμανίδος ἐν τούτοις δὲν περιορίζεται εἰς τὴν διδασκίαν τῆς μουσικῆς μόνον. Εἶναι ὁ βοηθὸς τοῦ διδασκάλου ἐν τῇ οἰκίᾳ. Φρον-

τίζει νὰ ἴηται τὰ τέκνα τῆς ἐπιμελῆ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἐπιτηρεῖ ταῦτα καὶ τὰς μελέτας των. Βοηθεῖ ταῦτα εἰς τὰς ἐργασίας των, διορθεύουσα τὰ σφάλματά των καὶ ἐξηγοῦσα εἰς αὐτὰ τὰς ἀπορίας των. Συχνὰ θὰ ἴδῃ τις τὴν Γερμανίδα μητέρα καθημένην κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς της ἐν μέσῳ τῶν τέκνων τῆς καὶ ἀναγινώσκουσαν μεγαλοφώνως ὠραῖον καὶ ὠφέλιμον μέρος ἐκ τινος περιοδικοῦ συγγράμματος, ἐνῶ τὰ τέκνα τῆς καὶ ὁ σύζυγός της ἐν θρησκευτικῇ σιγῇ καὶ περιέργῳ προσοχῇ ἀκοράζονται τῶν λόγων τῆς. Τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτάς θὰ ὀδηγήσῃ αὐτὴ τὰ τέκνα τῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ θὰ ἐπαναλάβῃ, ὅταν ἐπανέλθωσιν ἐκ τῆς ἐκκλησίας, τὴν ἐρμηνείαν τοῦ εὐαγγελίου τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Οὐ μόνον δὲ περὶ τῆς ἠθικῆς ἀναπτύξεως τῶν τέκνων τῆς φροντίζει, ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκονομίαν, τὸ ἀναγκαῖον τοῦτο ἐφόδιον τοῦ βίου μας, μετὰ πολλῆς τέχνης διδάσκει εἰς τὰ τέκνα τῆς. Ἐν Γερμανίᾳ ὑπάρχει εἰδὸς τι τραπεζῶν τῆς οἰκονομίας, τῶν ὁποίων ἡ σύστασις σκοπεῖ νὰ διευκολύνῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους τὴν ἐξοικονόμησιν χρημάτων ἐκ τοῦ περισσεύματος τῶν ἐργασιῶν των. Διὰ τῆς πληρωμῆς πέντε ταλήρων, ἧτοι δραχμῶν 22, ἀγοράζει τις ἐν βιβλίον, ἐν ᾧ φέρεται τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 22, ὡς ἀρχικὸν κεφάλαιον, φέρον τόκους τῷ καταβαλόντι μετὰ ταῦτα δύναται ὁ κάτοχος τοῦ βιβλίου τούτου νὰ καταθέτῃ εἰς τὴν τράπεζαν ὅποτεδήποτε εὐκολύνεται εὐτελεῖ χρηματικὰ ποσά, ἔστω καὶ λεπτὸν μόνον, ἅτινα ἐγγράφονται ἐν τῷ βιβλίῳ του, φέρουσιν εἰς αὐτὸν τόκον ἀπὸ τῆς καταβολῆς καὶ εἶναι πάντοτε εἰς τὴν διάθεσίν του. Οὕτω δύναται πτωχὸς τις ἀνεπαισθῆτως διὰ τῶν μικρῶν οἰκονομιῶν του νὰ γίνῃ μετ' ὀλίγα ἔτη κάτοχος ἐνὸς καλοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ καὶ ἐπομένως νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν του. Καὶ αἱ τράπεζαι αὐταὶ χρησιμεύουσιν εἰς τὴν Γερμανίδα μητέρα διὰ νὰ διδάξῃ τὰ τέκνα τῆς τὴν οἰκονομίαν. Δι' ἑκαστον τέκνον τῆς ἀγοράζει ἐν βιβλίον, τὸ ὅποιον καὶ παραδίδει εἰς αὐτὸ, διὰ νὰ τὸ κατέχῃ ὡς ἐντελὴς κύριος. Ἐκαστον τέκνον φιλοτιμεῖται νὰ φαίνεται κύριος μεγαλητέρας περιουσίας καὶ ἐπομένως πᾶν ὅ,τι λαμβάνει παρά τινος σπεύδει νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, διὰ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸ βιβλίον του.

Ἐκάστην Κυριακὴν συνειθίζουσιν οἱ πλεῖστοι Γερμανοὶ νὰ κάμνωσι μετὰ μεσημβρίαν μικρὰς ἐκδρομὰς, ἢ νὰ ἐπισκέπτωνται μουσικὰς συναυλίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου δειπνοῦσιν ἐκτὸς τῆς οἰκίας. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ γεύματος ἡ μήτηρ θὰ δώσῃ εἰς ἑκάστον τέκνον τῆς τὰ ἐξοδα τῆς εἰσόδου εἰς τὸ κοιντσέρτο, ὡς καὶ τὰ τῆς τροφῆς του ἐξοδα, ταῦτα δὲ εἶναι ἐλεύθερα νὰ διαθέσωσι κατὰ βούλησιν τὰ εἰς αὐτοὺς διδόμενα ταῦτα χρήματα. Δύνανται λοιπὸν νὰ ἐπισκεφθῶσιν ἡ

νά μὴ ἐπισκεφθῶσι τὸ κοιτῆροτο, νά φάγωσι πολυτελῶς ἢ νά φάγωσιν οἰκονομικῶς, χωρὶς νά γίνῃ εἰς αὐτὰ οὐδεμίαν περὶ τούτου παρατήρησιν ἐκ μέρους τῶν γονέων· συνέπεια δὲ τούτου εἶναι ὅτι ταῦτα προσπαθοῦσι διὰ παντός τρόπου νά ἐξοικονομήσωσι κατὰ τι ἐκ τῶν ἐξόδων των, διὰ νά τὸ καταθέσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν. Βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον κατορθοῖ ἡ μήτηρ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης καὶ τὰ τέκνα της νά καταστήσῃ κάτοχα μιᾶς χρηματικῆς ποσότητος, τὴν ὁποίαν δύνανται νά διαθέσωσιν εἰς ἐπιωφελεῖς δι' αὐτὰ σκοποὺς, καὶ, τὸ σπουδαιότερον, νά διδάξῃ ταῦτα τὸν τρόπον καὶ τὰ εὐεργετικά ἀποτελέσματα τῆς οἰκονομίας. Τέλος ἡ μήτηρ κλείει τοὺς μετὰ τῶν τέκνων της λογαριασμούς της, ἀφοῦ διδάξῃ καὶ τὰς θυγατέρας της τὴν οἰκονομικὴν τάξιν καὶ οἰκονομίαν ἐν τῇ στενῇ τῆς λέξεως σημασίᾳ.¹

ΤΑ ΛΑΜΠΟΝΤΑ ENTOMA

Τίς δὲν γνωρίζει τὸ ταπεινὸν ἐκεῖνο ζωῦριον, τὴν πυγολαμπίδα, ἣτις φωτίζει κατὰ τὰς θερινὰς νύκτας μετὰ τὴν ὀπαλλιοειδῆ τῆς λάμπιν τὸν πρασινοσκότεινον τάπητα τῶν λειμῶνων;

Ἡ πυγολαμπὶς ἢ λαμπυρὶς ἀμυδρὰν μόνον μᾶς παρέχει ἰδέαν τῆς θαυμαστῆς ὁμοιογενείας τῶν λαμπόντων ἐντόμων, ἅτινα ἐν ταῖς πρᾶξιν τοὺς τροπικοὺς χώρας τέμνουσι τὸν αἰθέρα διὰ μικρῶν πυρίνων ὀκλῶν ἢ μαγικῶς φωτίζουσι τὰ βάθη ἀπεράντων καὶ ἀθάτων δασῶν.

Εἶδος ἀξιοσημειώτων τῆς ὁμοιογενείας ταύτης εἶνε ὁ πυροφόρος τῶν Ἀντιλλῶν.

Ὅσον μεγάλης λαμπρόδος ἡ λάμπις ὑπερβαίνει τὸ μικρὸν φῶς ταπεινοῦ λυχναρίου, τόσον ὁ λαμπρὸς πυροφόρος ὑπερέχει τῆς μικρᾶς λαμπυρίδος. Ἄν τις κρατῶν διὰ τῶν ἄκρων τῶν δακτύλων πυροφόρον περιφέρῃ αὐτὸν ἀπὸ στίχου εἰς στίχον βιβλίου, θά δυνήθῃ ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς ν' ἀναγνώσῃ. Ὀλίγοι πυροφόροι ἐντὸς κλωβοῦ ἀρκοῦσι διὰ νά φωτίσωσιν αἰθουσαν ὀλόκληρον. Ἄν ἡ λάμπις των ὀλιγοστεύσῃ, δύναται τις πάλιν νά τὴν ζωογονήσῃ ταραττων ὀλίγον τὰ ζωῦφια ἢ θέτων αὐτὰ εἰς τὸ ὕδωρ. Δὲν λάμπει δὲ ὅλον τὸ σῶμά των. Τὸ φῶς, ὅπερ διαχέουσι, προέρχεται ἐκ τριῶν μικρῶν φανῶν, ὧν δύο εἶνε ἐπὶ τῆς βάχεως τοῦ ζωῦφιου καὶ εἷς ἐπὶ τοῦ στήθους. Φαίνεται δὲ ὅτι ὅταν θέλῃ ὁ πυροφόρος δύναται νά κλείσῃ τοὺς φανούς του, ἀπαράλλακτα ὅπως κλείομεν διὰ τῶν βλεφάρων τοὺς ὀφθαλμούς.

Ὁ Ἰνδὸς ὁ ὀδοιπορῶν νύκτωρ ἐντὸς τῶν ὠραίων καὶ μεγάλων τῆς Μεξικῆς δασῶν, μεστῶν πικνοῖων ἰσοβόλων ἐρπετῶν, πιάνει ἀπὸ τινος δένδρου δύο πυροφόρους· θέτει δ' αὐτοὺς

τὸν ἓνα ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ποδός του καὶ τὸν ἕτερον ἐπὶ τοῦ ἄλλου, οὕτω δὲ φωτιζόμενος ὀλιγώτερον φαεῖται μήπως πατήσῃ ἐπὶ ὄφρω. Τὴν πρῶταν, ὅταν ἐξέλθῃ τοῦ δάσους ἐναποθέτει πάλιν τοὺς δύο μικροὺς ζωτανούς φανούς του ἐπὶ φύλλου δένδρου καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του. Μεξικανικῆ τις παροιμία λέγει· «Ἐπαρε τὴν λαμπυρίδα, ἀλλὰ θές τὴν πάλιν ἐκεῖ, ὅθεν τὴν ἐπῆρες.» Παροιμία ἀξιόλογος, ἣτις διδάσκει ὅτι πρέπει ὁ ἄνθρωπος καὶ προνοητικὸς νά ἦνε καὶ εὐγνώμων.

Πολλοὶ πυροφόροι πωλοῦνται ἐν τῷ Μεξικῷ ὡς κοσμήματα. Διότι τὰ ζωῦφια ταῦτα ὁμοιάζουσι πρὸς λίθους πολυτίμους, αἱ δὲ ἐπιχώριοι γυναικὲς στολίζονται δι' αὐτῶν ὡς ἂν ἦσαν ρουβίνια, σμάραγδοι ἢ ἀδάμαντες. Φοροῦσι δ' αὐτὰ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον· ἐγκλείουσι τοὺς πυροφόρους ἐντὸς μικρῶν σάκκων ἐκ λεπτοτάτου διαφανοῦς υφάσματος, προσαρτῶσι δὲ τὰ σακκίδια ταῦτα εἰς τοὺς κόμβους τῶν ταινιῶν ἢ εἰς ἀνθοδέσμας ἐκ τεχνητῶν ἀνθέων. Οὕτως ἐστολισμένη ἡ γυνὴ διὰ τῶν ζωτανῶν ἐκείνων πετραδίων ὁμοιάζει πρὸς θεάν, ἣν περιβάλλει αἴγλη ἀπαστράπτουσα εἰς πολλῶν ποδῶν ἀπόστασιν.

Οἱ πυροφόροι ἀναφαίνονται περὶ τὰ τέλη τοῦ ἀπριλίου μετὰ τὰς πρῶτας βροχάς, εἶνε δὲ ἀφρονοὶ πρὸ πάντων εἰς τὰ δασώδη μέρη καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς, ἔνθα φύονται κάλαμι· ἐξέρχονται τὸ δειλινόν, πετῶσιν ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ὥρας (καὶ τότε μάλιστα λάμπουσι), κρύπτονται ἔπειτα εἰς κοιλώματα δένδρων ἢ ὑπὸ τὴν πόαν τῶν λειμῶνων· τρέφονται διὰ φύλλων καὶ ἐξαφανίζονται περὶ τὰ τέλη τοῦ ἰουλίου μηνὸς ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ αὐγούστου. Δύναται τις ὅμως καταβάλλων πολλὴν ἐπιμέλειαν νά διατηρήσῃ πυροφόρους ἐντὸς κλωβοῦ καὶ μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου ἢ ὀκτωβρίου. Ὁ ἐκ Κούβας μάλιστα κ. Δὸς Ἑρμάνας, ὅστις πρὸ τινος χρόνου παρουσιάσεν εἰς τὸν περιέργων τούτων ἐντόμων πρὸς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν, κατῴρωθεσε νά διατηρήσῃ πυροφόρους καὶ μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς νοεμβρίου ὅχι μόνον ἐν Ἀβάνη, ἀλλὰ καὶ ἐν Νέξ Ἰόρκη.

Ἄν καὶ τὰ ζωῦφια ταῦτα εἶνε ἀβλαβῆ διὰ τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὸ ἴδιον αὐτῶν γένος εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἀσπλαγχνὰ καὶ ὁμοιάζουσι κατὰ τοῦτο πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Οἱ ἐν τῷ αὐτῷ κλωβῷ κεκλεισμένοι πυροφόροι δύναται νά κατακοιμηθῶσιν. Ὡς ὅπλα μεταχειρίζονται τοὺς πόδας των, δι' ὧν προσπαθοῦσι ν' ἀποκόψωσι τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀντιπάλου των. Σημειοὶ ὁ κ. Δὸς Ἑρμάνας ὅτι ὁ πυροφόρος λάμπει μᾶλλον ἐντεταμένως περὶ τὴν κοιλιακὴν χώραν, τότε δὲ ἡ λάμπις του κατ' ὅλου εἶνε ἰσχυροτέρα ὅταν πετᾷ ἢ ὅταν ἐμβάλληται εἰς τὸ ὕδωρ.

Ἐν τῇ Ἰνδῆ καὶ τῇ ἀσιατικῇ Πολυνησίᾳ ἄ-

1. Ἐσταχ. ἐκ διατρ. τοῦ κ. I. Ἀρχαγαντινοῦ δημ. ἐν τῷ Ἄττ. Ἡμερολογίῳ τοῦ 1877.